

Meest gestelde vragen en antwoorden over cremeren

Om invulling te kunnen geven aan de toenemende behoefte aan cremeren heeft het college van Harderwijk de wens uitgesproken voor een gemeentelijke crematorium op de Elzenhof. Hierover is de gemeente in gesprek gegaan met omwonenden van de Elzenhof en andere belanghebbenden op maandag 8 december 2014. In dit document leest u de meest gestelde vragen en antwoorden. De meest voorkomende vragen hebben betrekking op de vraag over uitstoot en de toename van het verkeer. Deze vindt u eerst. De overige vragen zijn verder gerubriceerd naar onderwerp. Als laatste zijn alle opmerkingen en suggesties van de bijeenkomst vermeldt.

Komt er zwarte rook uit de schoorsteen?

Een eventuele crematorium in Harderwijk krijgt geen schoorsteen. Een schoorsteen is niet nodig en wordt net als bij de andere crematoria in Nederland geïntegreerd in het gebouw.

De crematieovens zijn zo gebouwd dat er geen stoffen vrij komen anders dan de afvoer van de warme lucht. U ziet dus geen rookpluimen boven een crematorium. De filterinstallatie, zo groot als een kleine woonkamer filteren alle stoffen, gassen en rook zodat hiervan niets in de lucht komt. Op een koude winterdag kan u wellicht de rimpeling boven het gebouw zien net als boven een hete woestijn of een beetje condens.

De rookgassen worden gekoeld naar een temperatuur tussen de 150 en 200 graden Celsius. Bij die temperaturen zal normaal gesproken geen condensvorming optreden. Helaas kunnen we niet voor 100% uitsluiten dat er incidenteel, met name tijdens het opwarmen van de installatie, kortstondig een beetje condens kan ontstaan. We hebben hier in het programma een voorziening voor om dan extra lucht mee te sturen (verdunnen), om het absoluut te minimaliseren.

Ruikt de oven van een crematorium?

Van een crematorium ruikt u niets. De crematieovens zijn uitgerust met hele grote filters. Deze zorgen ervoor dat u niets kan ruiken van de oven. Een openhaard ruikt sterker en stoot meer stofdeeltjes uit dan een crematorium.

Het verkeer rondom de Elzenhof is soms al een probleem. Hoe gaat dat als er een crematorium zou komen?

Als er bij de Elzenhof een crematorium komt, dan moet er gekeken worden naar de verkeersafwikkeling. Bij de aanleg van de begraafplaats Elzenhof is rekening gehouden met de verwachte aantallen begrafenissen per jaar. Nu blijkt dat er minder begraven wordt dan verwacht. Bij de bouw van een eventuele crematorium neemt het aantal verkeersbewegingen toe ten opzichte van hoe het nu is. Duidelijk is dat de bewoners hierover bezorgd zijn. In het advies aan het college en de raad wordt dit duidelijk belicht bij een eventuele keuze voor een crematorium op de Elzenhof.

Is er al een besluit genomen over de locatie van een crematorium in Harderwijk?

Of er daadwerkelijk een crematorium komt in Harderwijk én of de Elzenhof daarvoor een geschikte locatie is, daarover nemen het college en de raad pas later een besluit. Voordat een besluit wordt genomen, gaan wij in gesprek met belanghebbenden zoals omwonenden en uitvaartondernemers. De input van alle belanghebbenden wordt meegenomen in het voorstel aan het college en de raad.

Informatiefilm over een crematorium

In het volgende filmpje kunt u zien hoe een crematorium is geïntegreerd in een begraafplaats. De Nieuwe Noorder in Amsterdam: <http://www.uitvaart.nl/40818>.

Vragen over cremeren

Wat is er bekend over de uitstoot van zware metalen ?

De eisen zijn geformuleerd door het ministerie van infrastructuur en milieu. Daarover leest u hier meer: <http://www.infomil.nl/onderwerpen/klimaat-lucht/lucht-in-het/installaties/overige-activiteiten/>. De huidige ovens en de filterinstallaties voldoen ruimschoots aan deze eisen. Door de toepassing van PAC (Powdered Activated Carbon) in de installatie worden de zware metalen en dioxinen gebonden aan het PAC en afgevangen in het filter. Dit conform de BARIM en RARIM.

Bewoners maken gebruik van grondwater. Door restanten van het branden durven we dit niet meer te gebruiken voor beregening?

De eisen aan een crematorium zijn zo streng dat de volksgezondheid niet in het geding is. Ten opzichte van begraven is het zelfs zo dat de metalen worden afgevangen bij cremeren. Bij begraven is dit niet het geval en blijven deze in de grond. Natuurlijk zonder risico voor de volksgezondheid.

Waarom wil het college een crematorium in Harderwijk?

Door een sterk groeiende behoefte voor cremeren vinden wij het wenselijk om ook net als bij begraven deze mensen de gelegenheid te geven om op de door hun gekozen wijze afscheid te kunnen nemen. Omdat binnen een straal van 20 kilometer deze mogelijkheid niet bestaat is het voor nabestaanden prettig als zij ook in hun eigen omgeving afscheid kunnen nemen van de overledene. Het dichtstbijzijnde crematorium is in Zwolle, Amersfoort, Lelystad of Apeldoorn.

Hoe druk is het bij een crematie?

Een crematie is hetzelfde als een begrafenis. Net als bij een begrafenis komen dezelfde nabestaanden, familie, vrienden, kennissen en bekenden. Omdat de keuze voor begraven afneemt, komen de mensen niet meer voor een begrafenis naar de Elzenhof, maar voor de crematie. Omdat vooralsnog in omliggende gemeenten zoals Ermelo, Nunspeet en - wellicht Zeewolde - geen crematoria zijn, verwachten we dat een deel van de mensen die daar vandaan komen in de toekomst in Harderwijk willen cremeren.

Wat is het gemiddeld aantal bezoekers bij een dienst?

De ervaring leert dat bij een gemiddelde begrafenis of crematie er ongeveer 60-70 mensen aanwezig zijn om in hun verdriet te delen bij het afscheid van de overledenen.

Hoe vaak mag er gecremeerd worden?

Op de Elzenhof zijn de faciliteiten afgestemd op de prognose van het aantal overledenen in Harderwijk. De maximale prognose ten tijde van de bouw van de Elzenhof was rond de 450 overledenen per jaar. De capaciteit per dag op de Elzenhof is maximaal 4 per dag. Meer dan 4 plechtigheden (begravenissen en/of crematies) per dag is niet mogelijk. Een gemiddelde plechtigheid duurt 1,5 uur. Omdat we per plechtigheid de ruimte willen hebben om hieraan de benodigde aandacht te schenken voor de nabestaanden is er niet meer tijd voor meer plechtigheden.

Waar wordt een strooiveld gesitueerd? Toch niet in het park tegenover de begraafplaats?

Het strooiveld is nu al op de begraafplaats Elzenhof. Uitbreiding van het strooiveld is niet noodzakelijk voor het crematorium. Overigens is het zo dat uitstrooien overal mag met toestemming van de eigenaar van de grond. Vaak zien we dat als de overledenen uitgestrooid wordt dat dit gebeurt op voor hun bijzondere plekken.

Gaan er in Harderwijk ook technische crematies plaats vinden?

Bij cremeren is een groot aandeel al technisch cremeren. Technisch cremeren betekent dat nabestaanden niet mee gaan naar de oven maar dat dit verzorgd wordt door de uitvaartondernemer. De dienst kan overal plaats vinden waarna alleen de kist naar het crematorium gaat zonder nabestaanden. We verwachten dat dit in Harderwijk niet anders zal zijn en dat ook technisch cremeren gaat plaats vinden.

De wens is een klein crematorium, wat als de vraag toeneemt?

De vraag kan nooit meer zijn dan het aantal overledenen. We verwachten dat een kleinschalig crematorium ruim voldoende is voor Harderwijk en naaste omgeving. Mocht het zo zijn dat om wat voor reden dan ook uitbreiding gewenst zijn dan zijn dezelfde procedures van toepassing zoals we die nu ook volgen. Een bouwvergunning is altijd noodzakelijk.

Waarom een kleinschalig crematorium?

We willen voor Harderwijkers deze voorziening aanbieden. Het is ten eerste een Harderwijkse aangelegenheid. Om in de behoefte van het te verwachten aantal overledenen met de wens voor cremieren te voldoen, is een groot crematorium niet noodzakelijk en haalbaar.

Mogen sieraden om blijven tijdens een crematie?

De overledene of nabestaanden mogen kiezen wat er met de sieraden gebeurt. Soms worden ze bewaard als herinnering aan de overledene. Als de overledene de sieraden omhoudt, gaan ze mee de crematieoven in. De edelmetaalresten die overblijven na de crematie worden verzameld en verkocht. De opbrengst, jaarlijks een groot bedrag, gaat naar een aantal goede doelen. Alle crematoria in Nederland doen hieraan mee.

Moet er direct besloten worden wat er met de as gebeurt?

Dat hoeft niet meteen besloten te worden. Volgens de wet moet de as minimaal een maand in het crematorium blijven. Het crematorium bewaart de as in een asbus in de algemene nis. Deze ruimte is niet voor het publiek toegankelijk. Door deze wettelijke regel hebben nabestaanden tijd om een goede keuze te maken. Na een maand kunnen nabestaanden over de as beschikken en er een bestemming aan geven.

Welke bestemming kan er aan de as gegeven worden?

De as kan worden bewaard of verstrooid. Als gekozen wordt voor bewaren, dan kunnen de asresten in een sierurn in het columbarium van het crematorium worden bijgezet. Een andere mogelijkheid is om de urn in een klein graf te plaatsen op een begraafplaats. De urn mag ook mee naar huis. Als gekozen wordt voor het verstrooien van de as, dan kan dit (laten) gebeuren op een speciaal daarvoor bestemd veld bij het crematorium. Er zijn ook speciale boottochten en vluchten voor het verstrooien van de as boven water of in de lucht. Een andere mogelijkheid is een gedeelte van de as te bewaren in speciaal daarvoor ontworpen sieraden.

Vragen over aantallen

Hoe vaak vindt er nu een plechtigheid plaats?

Nu begraven we jaarlijks 100 keer op de Elzenhof. Dit betekent dat er gemiddeld 2 keer per week een plechtigheid is. In de prognoses, gelet op het te verwachten aantal overlijdens gingen we uit in 2015 van 335 begrafenissen oplopend in 2030 naar 410 begrafenissen.

Hoeveel plechtigheden komen er extra bij een crematorium

Bijvoorbeeld in 2020. Volgens de prognoses hebben we dan 377 overledenen. Bij ontwikkeling zonder crematorium begraven we 227 overledenen en cremeren we 150. Van de 150 crematies zal ongeveer 10% een dienst houden in de aula en elders cremeren. Totaal praten we dan over 242 plechtigheden per jaar. De verwachting is dat 166 plechtigheden op de Elzenhof gebeuren. De overige op de Oostergaarde.

Als er een crematorium komt zal het grootste deel van de crematies in Harderwijk gebeuren plus een zelfde aantal vanuit de regio. We verwachten in totaal 300 crematies plus de 227 begrafenissen. Van de 300 crematies is nu de ervaring dat 30% om een technische crematie gaat. Dit betekent dat de dienst elders wordt gehouden. Op de Elzenhof verwachten circa 400 plechtigheden.

In de situatie zonder een crematorium zullen er 3 tot 4 plechtigheden per week worden gehouden. Met een crematorium zullen dat 8 plechtigheden per week zijn. Bij een zesdaagse werkweek.

Wanneer is het nou het drukst?

De meeste nabestaanden willen plechtigheden het liefst het eind van de ochtend of begin van de middag. Veelal moeten sommigen van verder komen. De dag op een crematorium begint meestal pas vanaf 10.00 uur. De start van de laatste dienst is meestal om 15.00 uur. In de verordening zijn deze tijden ook opgenomen. Daarbuiten mag het niet zonder speciale toestemming.

Artikel 10.. Tijden van begraven en asbezorging

1. De tijd van begraven en het bezorgen van as is: op werkdagen van 10.00 uur tot 15.00 uur; op zaterdag van 11.00 uur tot 14.30 uur;
2. Het college kan in bijzondere gevallen van deze tijden afwijken.

Vragen over verkeer en parkeren

Wat zijn nu de toegangsroutes naar de Elzenhof?

We onderscheiden 3 hoofdroutes naar de Elzenhof.

1. via Parallelweg en tweede Parallelweg (bewegwijzerd).
2. via Vondellaan en Walstein
3. via Grevenhofsweg, Kruisweg en Berkenboomsweeg.

Een toename van het verkeer leidt, wanneer deze getoetst wordt aan geldende normen, niet tot onacceptabele situaties. Qua beleving wordt het voor omwonenden wel drukker. De bezoekers van de Elzenhof komen immers voorbij rijden. Daarbij wordt wel opgemerkt dat dit voornamelijk op werkdagen en buiten de drukke spitsuren plaatsvindt.

Hoe zou de ontsluiting geregeld worden bij een eventuele crematorium op de Elzenhof?

Als er gekozen wordt voor de locatie Elzenhof moet ook de ontsluiting bekeken worden. Niet alleen de wijk en het industriegebied Overveld hebben hier belang bij. Ook het crematorium zelf heeft baat bij een goede ontsluiting. Hoe deze geregeld moet en kan worden is nu nog niet bekend.

Is er wel genoeg parkeerruimte? Nu ondervinden we soms al problemen.

Het aantal parkeerplaatsen is ruim voldoende. Bij de aanleg van de begraafplaats is rekening gehouden met bezoekers die met de auto komen voor een plechtigheid. In plaats van een begrafenis komen de nabestaanden nu echter voor een crematie. Er zijn nu 97 parkeerplaatsen. Bij een gemiddelde dienst met 80 personen staan er gemiddeld 30-40 auto's. Zelf bij overlapping, mensen die wat langer blijven en nabestaanden van de volgende dienst die vroeg komen, geeft dit geen probleem.

Hoewel de parkeerplaats niet vol is, merken we wel bezoekers toch parkeren langs de Walstein. Vermoedelijk gaat dit om bezoekers die onbekend zijn met de Elzenhof en niet ver genoeg doorrijden maar de auto parkeren op de eerst beschikbare locatie. Hiervoor moet dan een oplossing worden gezocht.

Wordt er nog een onderzoek gedaan naar de verkeersveiligheid?

Ja. Bij een bestemmingsplanwijziging, maar ook bij het vooruitlopende advies aan de Raad over wel of geen crematorium en de locatie, maakt verkeer, de afwikkeling en veiligheid onderdeel uit van het advies.

De huidige route via Melis Stokelaan is nu al probleem mede door parkeren en daardoor versmallen van de weg. Als dit toeneemt wat wordt dan de oplossing ?

We hebben nog geen oplossing. Duidelijk is dat bij een eventuele crematorium op de Elzenhof een oplossing voor de verkeersproblemen gewenst is.

Vragen over de locatie

Waarom wordt de Elzenhof, dat aan de rand van een woonwijk ligt, aangewezen als mogelijke locatie voor een crematorium?

Voor de Elzenhof aan de rand van de woonwijk is in het verleden gekozen om hier de laatste eer te bewijzen en het daarbij behorende afscheid te kunnen houden. Aan de rand van de woonwijk tegen het landelijk gebied. Waarbij de fase van leven naar de dood door de centrale zichtlijn vanuit de woonwijk via de aula naar de begraafplaats is vertaald. Overlijden is onderdeel van het leven. We zien nu alleen dat de manier waarop cremieren in plaats van begraven in de maatschappij veranderd. Omdat we destijds voor deze plek gekozen hebben zijn de daarvoor benodigde faciliteiten aangelegd en is de eerste gedachte om dan ook naar deze locatie te kijken. Bij een eventuele crematorium kan er dan van dezelfde faciliteiten gebruikt worden gemaakt.

Waarom wordt er geen crematorium gebouwd op de oude begraafplaats?

De beslissing waar een crematorium komt is nog niet genomen. Opdat het college en de raad een juiste afweging kunnen maken zijn we nu bezig om alle informatie beschikbaar te krijgen. Ook de Oostergaarde zal hierin afgewogen worden. Wel is het zo dat op de Oostergaarde de ruimte niet aanwezig is voor de bouw van de benodigde faciliteiten.

Zijn er ook andere locaties onderzocht?

We hebben nog geen andere locaties nader onderzocht.

Waarom is bij het maken van de plannen voor de begraafplaats geen rekening gehouden met een eventuele crematorium?

Eind jaren negentig, toen de plannen voor de Elzenhof speelden, was cremieren - zeker in deze regio - nog geen vraagstuk en was ook niet de verwachting dat dit zou gebeuren.

Ik veronderstel dat zo'n zeven à acht jaar geleden bekend was dat een crematorium zou komen. Waarom was dit niet bekend bewoners hadden dan geen woning gekocht of betrokken?

Toen waren er geen plannen voor de bouw van een crematorium.

Moet het bestemmingsplan gewijzigd worden?

Ja, voor de bouw van een crematorium waar dan ook in Harderwijk moet het bestemmingsplan gewijzigd worden.

Overig

Als er een crematorium op de Elzenhof komt, waar zou dan de oven komen?

De oven is het kleinste onderdeel van de voorzieningen. In de uitgangspunten notitie hebben we gezegd dat het wenselijk is om de voorzieningen, zoals ook bijvoorbeeld de familiekamer, in het bestaande gebouw te realiseren. Mocht dit niet passen dan is het wenselijk om de voorzieningen te situeren langs de hoofdas van de Elzenhof. Waarbij we uitgaan van de richtlijn van 100 meter van woningen.

De Vereniging Nederlandse Gemeenten geeft in de publicatie Bedrijven en Milieuzonering als afstand voor crematoria 100 meter aan tot de dichtstbijzijnde woningen. Voor begraafplaatsen en uitvaartcentra is de afstand minimaal 10 meter. Vaak worden deze afstanden of grotere afstanden gehanteerd, mede uit eerbiediging van de overledenen en familie (piëteit). Echter door het gebruik van omheiningen en groenafscheidings komen kleinere afstanden ook voor.

Heeft de gemeente al een beoogd budget?

Nee, wij hebben nog geen beoogd budget. Dit geheel afhankelijk van de locatie, de faciliteiten.

Is er een betrouwbare analyse van de kosten en baten ?

We hebben nog geen analyse van de kosten en baten. Dit is geheel afhankelijk van de uiteindelijke locatie en faciliteiten en daarmee gemoeide kosten.

Wordt mijn huis minder waard door de komst van een crematorium?

Voor een crematorium moet het bestemmingsplan gewijzigd worden. Bij de wijziging van het bestemmingsplan kan u bezwaar aantekenen vanwege planschade. Mocht het zo zijn dat de waarde van uw huis bepaald door een onafhankelijke partij inderdaad minder is dan ontvangt u planschade.

Drukke route langs een speeltuin/jonge wijk met kinderen, is dit wel verstandig ?

Als er voor de Elzenhof gekozen zou worden, dan moet er bij die beslissing worden meegenomen of dit verstandig is en indien nodig moeten er maatregelen worden genomen.

Zou het niet logischer zijn als de raad zich op voorhand uit zou spreken om tegen een locatie te zijn die ligt in een woonwijk ?

We willen de raad alle informatie ter beschikking stellen, zodat ze een afgewogen oordeel kunnen nemen. Er zijn al diverse locaties waar een crematorium in een woonwijk ligt. Of dit logisch is kan per locatie verschillen door locatie gebonden factoren.

Op welke termijn denkt de raad/commissie tot besluitvorming te komen?

De besluitvorming voor de raad/commissie zal in de loop van 2015 hopelijk plaats vinden.

Is het verhaal Boxmeer ook bekend? Hoe rijmt dit met de wens van een crematorium op de Elzenhof tegen een woonwijk aan?

Het verhaal van Boxmeer is niet bekend. Bij de verdere besluitvorming zullen we dit meenemen.

Bakkersweg zou afgesloten worden in 2015. Hoever is de gemeente hiermee?

Omdat het aantal begrafenissen minder is dan vooraf werd verwacht, is de uitbreiding van de Elzenhof pas noodzakelijk in 2016. We hebben gemeend dat het eerder afsluiten van de Bakkersweg dus nog niet nodig is en zo nog te gebruiken is door omwonenden.

Blijft de Grensweg doodlopend?

Er zijn voorsnog geen plannen om de Grensweg aan te passen.

Opmerkingen & suggesties

- Een rondweg als ontsluitingsmogelijkheid
- Zorg voor voldoende capaciteit voor wat betreft de aula en koffiekamer
- De route via de rotonde bij het "Zanglokaal" en dan ontsluiting via de achterzijde (ontzien van de woonwijk) hierdoor komt er ook ontsluiting voor het industrieterrein
- Meer toegangswegen
- Alternatieve locatie
 - o "Sonnevanck" in het bos
 - o Oosteinde
 - o Lorentz
 - o Leuvenumse weg
 - o Zoveel buitengebied dat beter past Veluwe uitstraling en een crematorium
 - o Achter Van de Valk
- Goede bewegwijzering, mensen staan regelmatig vast aan de Grensweg
- Nu ook al veel sluipverkeer naar het buitengebied, is het mogelijk om dit tegen te gaan door paaltjes te plaatsen
- Het idee om het in de ring (huidige gebouw) te bouwen naast de woonwijk is echt waanzinnig
- Graag op de hoogte worden gehouden van aanpassing bestemmingsplan
- Uitnodigingen voor eventuele vervolgbijeenkomsten per mail
- Geen bezwaar met de bouw van een crematorium, Wel goede ontsluiting. Indien de ontsluiting via Hierden/parallelweg gaat
- In 2002 is er beloofd dat er geen crematorium komt
- De acht crematoria in Gelderland zijn geen van allen zo dicht gesitueerd bij een woonwijk
- Goede planning, geen 2 plechtigheden tegelijk (begraven/cremeren)
- Leg het maximaal aantal plechtigheden vast per dag in de verordening, maximaal 3